

35 РОКІВ

ДЕРЖАВНОМУ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВУ «ІНТЕР-ІСМ»

С.В. Рябченко,
канд. техн. наук, старший науковий співробітник, Інститут надтвердих матеріалів ім. В. М. Бакуля НАН України, директор Державного зовнішньоторговельного підприємства «Інтер-ІСМ»

У листопаді 2024 року виповнюється 35 років з дня заснування Державного зовнішньоторговельного підприємства «Інтер-ІСМ», яке відіграло важливу роль у розвитку нових напрямів діяльності, становленні та зміцненні зовнішньоекономічних зв'язків і постачанні за кордон продукції, створеної в стінах Інституту надтвердих матеріалів ім. В. М. Бакуля Національної академії наук України та на підприємствах алмазної галузі України.

У листопаді 1989 р. наказом директора Інституту надтвердих матеріалів НАН України від 28 грудня 1989 р. № 623, відповідно до Постанови Ради Міністрів України та Розпорядження Президії Національної академії наук України від 29 листопада 1989 р. № 1582, було створено Зовнішньоторговельну фірму НТК «Інститут надтвердих матеріалів» (ЗТФ ІНМ). Вона виникла в результаті діяльності спеціального відділу, в завдання якого входило як налагодження контактів з іноземними компаніями, реалізація індивідуальних проєктів, так і експорт продукції інституту за кордон. У ті роки її очолював Сергій Михайлович Сохін — заступник головного інженера Дослідного заводу інституту.

Основним завданням фірми було забезпечення зовнішньоторговельної діяльності всього науково-технічного комплексу Інституту надтвердих матеріалів. Крім того, на неї було покладено функцію державного контролю за обсягами виробництва синтетичних алмазів і виробів з них.

За 35 років ЗТФ ІНМ пройшла кілька етапів розвитку. Перші роки її діяльності характеризувалися великими обсягами укладених контрактів з іноземними компаніями, великою кількістю контактів і відряджень співробітників. Це був час бурхливого просування розробок і продукції Інституту надтвердих матеріалів на зовнішні ринки. Фірма здійснювала не тільки поставки, а й закупівлю обладнання, інструментів і приладів, необхідних для забезпечення всього комплексу науково-дослідних і проєктних робіт. Вона експортувала порошки із синтетичних алмазів і кубічного нітриду бору, шліфувальний, різальний, каменеобробний і свердлильний інструмент, твердосплавні та керамічні вироби.

У 1999 р. статус ЗТФ ІНМ було змінено. Постановою Президії НАН України від 08.07.99 р. № 227 фірму було реорганізовано в Державне зовнішньоторговельне підприємство «Інтер-ІСМ» (ДЗП «Інтер-ІСМ») Науково-технологічного алмазного концерну (АЛКОН) НАН України. Основним напрямком діяльності підприємства було просування та реалізація високотехнологічної продукції концерну на міжнародному, передусім європейському, ринку.

Починаючи з 2001 р. «Інтер-ІСМ» розширює сферу своєї діяльності й на внутрішній ринок країни. У цей період на підприємстві було створено експериментальну групу з розробки алмазного інструменту на гальванічній зв'язці, який з часом став візитною карткою ДЗП «Інтер-ІСМ».

Були розроблені інструменти 3D-форми для ручного шліфування каменю та будівельних виробів. Інструменти вироблялися різної форми та різної зернистості алмазних зерен — як для грубої, так і для фінішної обробки каменю (рис. 1).

Рис. 1

Також для фасонної обробки виробів з каменю були розроблені алмазні ролики різних форм для ручних шліфувальних машинок «Мастер-3000» (рис. 2).

Рис. 2

Наступними розробленими інструментами були спеціальні алмазні голки для фінішної обробки твердосплавних фільтрів для волочіння сталюого дроту для канатних підприємств (рис. 3).

Рис. 3

Важливим напрямком у виготовленні інструменту на гальванічній зв'язці є розробка відрізних дискових кругів діаметром до 200 мм для різання полімерних і композиційних матеріалів, які забезпечують різання важливих деталей авіаційної техніки (рис. 4).

Рис. 4

Іще одним напрямком розробки інструменту є спеціальні шліфувальні головки з кубічного нітриду бору для обробки деталей зі спеціальних сталей для енергетичного машинобудування (рис. 5).

Рис. 5

Досягнення підприємства у сфері виробництва алмазного інструменту неодноразово відзначалися різними нагородами: 28 грудня 2009 р. — Золотою медаллю та дипломом Торгово-промислової палати України, у січні 2010 р., на честь 20-річчя — Дипломом концерну (АЛКОН) НАН України, а в червні 2010 р. спеціальний інструмент із синтетичних алмазів на гальванічній зв'язці, розроблений і виготовлений підприємством, був удостоєний державної нагороди «Кращий вітчизняний товар року».

Уже наприкінці лютого 2022 р., після введення воєнного стану, ДЗП «Інтер-ІСМ» було переорієнтовано на виробництво нових зразків продукції та нові ринки збуту. Передусім, це була спільна робота з колегами з Інституту надтвердих матеріалів імені В.М. Бакуля НАН України над проєктами по замовленнях оборонного виробництва, розробкою та виготовленням спеціального інструменту з надтвердих матеріалів для підприємств Укроборонпрому.

Завдяки невтомній праці, ретельному підбору фахівців, поглибленій співпраці з кращими науковцями та інженерами Інституту надтвердих матеріалів імені В.М. Бакуля НАН України та Науково-технологічного алмазного концерну (АЛКОН) НАН України ДЗП «Інтер-ІСМ» зуміло завоювати як в Україні, так і у світі репутацію надійного постачальника високоякісного інструменту та виробів з надтвердих матеріалів.

Своє 35-річчя ДЗП «Інтер-ІСМ» зустрічає новими розробками, активною співпрацею з оборонними та машинобудівними підприємствами України та зарубіжжя, а також планами на подальший розвиток.

Інститут надтвердих матеріалів ім. В.М. Бакуля НАН України,
вул. Автозаводська 2, м. Київ, 04074
e-mail: s.riabchenko@ukr.net